
Vastaus valtuustoaloitteeseen, Varhaiskasvatuksen selvitys ja työryhmän perustaminen

KVALT 20.02.2023 § 15

Valtuutettu Jenni Jokinen / Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on jo vuosien ajan eri yhteyksissä tuonut esille huoltaan varhaiskasvatuksen entisestään vaikeammaksi muuttuvasta tilanteesta. Erityistarpeisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt. Työ on muuttunut niin henkisesti kuin fyysisesti kuormittavammaksi. Samaan aikaan pätevää henkilöstöä on entistä vaikeampaa saada ja erityisesti lyhyitä sijaisuuksia on haastavaa saada täytettyä.

Erilaista tukea tarvitsevien lasten määrä kasvaa jatkuvasti valtakunnallisesti. Henkilöstön saatavuus on ongelma koko Suomen alueella, mutta Sastamalalla on mahdollisuus olla hyvä ja haluttu työntantaja. Jotta lasten olisi mahdollista saada heille kuuluvaa tukea, pätevän henkilöstöresurssin on oltava riittävä. Sastamalalla on kuitenkin mahdollisuus niin halutessaan tavoitella hyvän työnantajan imagoa sekä tarjota varhaiskasvatuksessa riittävää tukea sitä tarvitseville lapsille ja perheille.

Socialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että

- varhaiskasvatuksessa tehdään selvitys, miten kolmiportainen tuen malli käytännössä toteutuu kaupungin varhaiskasvatussyksiköissä. Selvityksen tulee sisältää konkreettinen kuvaus käytännön työstä eri varhaiskasvatussyksiköissä, sekä siitä pystytäänkö jokaisessa varhaiskasvatussyksikössä tarjoamaan tukea tasavertaisesti.
- lisäksi perustetaan työryhmä kartoittamaan varhaiskasvatuksen tilannetta ja mahdollisia kehittämiskohteita Sastamalassa.

Sastamala 20.2.2023

Sastamalan Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Jenni Jokinen
Mauri Tuominen
Heljä Leppäniemi
Minna Isotalo
Merja Helander
Jarkko Mäkipää
Leevi Karisalmi
Kaisa Ylimäki

muut allekirjoittaneet
Leena Saarela”

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuutettu Jenni Jokisen / Sastamalan sosialidemokraattisen valtuustoryhmän jättämän valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

SIVLTK 31.05.2023 § 43

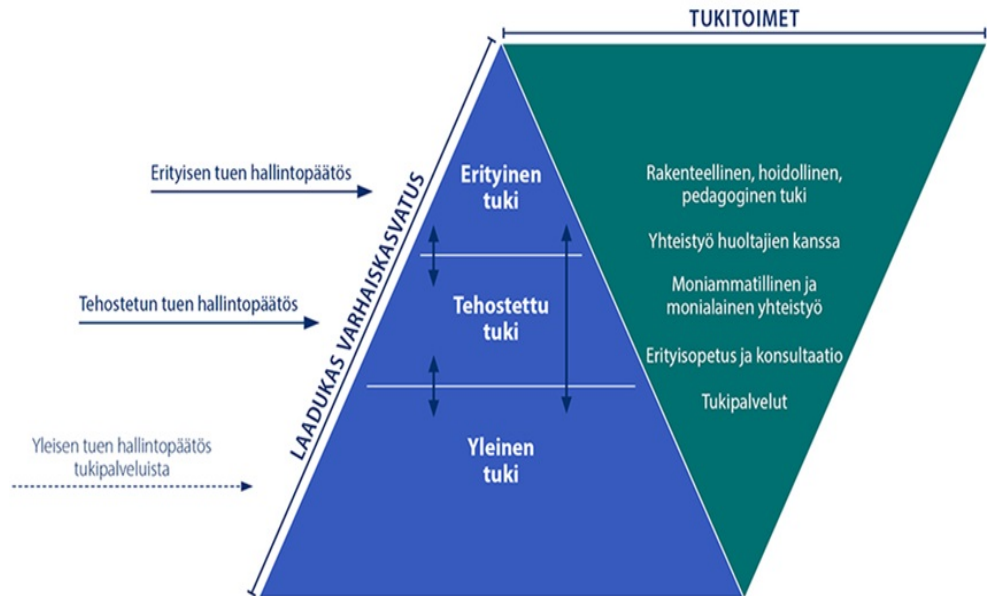
Valtuustoaloitteessa ollaan huolissaan varhaiskasvatuksen entisestään vaikeammaksi muuttuneesta tilanteesta. Valtuustoaloitteessa esitetään kolmiportaisen tuen käytännön toteutumista varhaiskasvatussyksiköittäin sekä työryhmän perustamista kartoittamaan varhaiskasvatuksen tilannetta Sastamalassa.

Varhaiskasvatus on aloitteen mukaisesti valtakunnallisesti murrosten vaiheessa. Pätevän henkilöstön riittävyys nyt ja tulevaisuudessa on valtakunnallinen keskustelunaihe, joskin Sastamalassa pätevän henkilöstön osalta tilanne on hyvä verrattuna esimerkiksi isojen kaupunkien tilanteisiin. Jatkuvat lakimuutokset ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivitykset ovat luoneet varhaiskasvatuksen vastuualueelle murrosvaiheen, jossa uudistuksiin tulee perehtyä ja syventyä yhtäaikaaisesti, koska muutosten sykli on tällä hetkellä niin nopea.

Aloitteessakin viitattu varhaiskasvatuksen kolmiportainen tuki on yksi tuoreimmista lakiuudistuksista, joka astui voimaan 1.8.2022 alkaen. Perusopetuslaissa tuen kolmiportaisuus on kirjattu jo pitempään ja Sastamalan varhaiskasvatuksessa tuen kolmiportaisuutta on pääosin noudatettu jo vuosien ajan. Lakimuutoksen myötä Sastamalan varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen käytänteet on päivitetty varhaiskasvatuslain mukaiseksi. Tuki on lapsen tuen tarpeen mukaan kolmitasoista; yleistä, tehostettua tai erityistä tukea (taulukko 1 ja 2). Näistä tehostetun ja erityisen tuen osalta tehdään hallintopäätös ja yleisen tuen osalta hallintopäätös tehdään annettavista tukipalveluista.

	YLEINEN TUKI	TEHOSTETTU TUKI	ERITYINEN TUKI
tuen muodot	yksittäisiä, henkilökohtaisia tuen muotoja	useita säännöllisesti ja samanaikaisesti toteutettavia tuen muotoja	useita tuen muotoja ja tukipalveluita kokoaikaisesti
intensiteetti	matalaa ja/tai lyhytkestoista	voimakkaampaa ja yksilöllisempää	yksilöllistä, jatkuvaa, pitkäkestoista

Taulukko 1. Kolmiportaisen tuen muodot

Lähde: <https://okm.fi/lapsen-tuki-varhaiskasvatuksessa>

Taulukko 2. Varhaiskasvatuksessa toteutettava tuki

Varhaiskasvatuksessa jokaiselle lapselle tulee laatia ja laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman prosessin aikana mahdolliset tuen tarpeet arvioidaan ja määritellään lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Myös palveluohjauksessa, kun lapsi on esimerkiksi aloittamassa varhaiskasvatuksessa, pyritään kartoittamaan mahdollisia lapsen tuen tarpeita ja näitä tietoja huomioidaan jo sijoitteluvaiheessa. Asianosaisten kuulemisten jälkeen tuen muodosta tehdään tarvittavilta osin hallintopäätös. Tuen muodot voidaan jakaa kolmeen sisältökokonaisuuteen; pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tuen muodot. Näiden sisällöt on kuvattu tarkemmin taulukossa 3.

Lapsen tuen tarvetta, riittävyyttä ja toteutumista arvioidaan aina tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään kerran vuodessa tai tuen tarpeen muuttuessa.

Pedagogiset tuen muodot

- varhaiskasvatuspäivän rakenteeseen ja päivärytmiin liittyvät ratkaisut
- oppimisympäristöihin liittyvät ratkaisut
- tarvittavat erityispedagogiset menetelmät
- vuorovaikutus- ja kommunikointitavat, esimerkiksi viittomien ja kuvien käyttö
- käytännöt, miten lapsi pääsee osalliseksi vertaisryhmän toimintaa, esimerkiksi esteettömyyden huomiointi.

Rakenteelliset tuen muodot

- tuen toteuttamiseen liittyvän osaamisen ja erityispedagogisen osaamisen vahvistaminen
- henkilöstön mitoitukseen ja rakenteeseen liittyvät ratkaisut
- lapsiryhmän kokoon ja ryhmärakenteeseen liittyvät ratkaisut
- tulkitsemis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineiden käyttö
- pien- tai erityisryhmä tai muu tarvittava ryhmämuoto
- varhaiskasvatuksen erityisopettajan osa- tai kokoaikainen opetus tai konsultaatio.

Hoidolliset tuen muodot

- perushoitoon, hoivaan ja avustamiseen liittyvät menetelmät
- terveydenhoidolliset tarpeet, esimerkiksi lapsen pitkäaikaissairauksien hoitoon, lääkitykseen, ruokavaliioon ja liikkumiseen liittyvä avustaminen ja apuvälineet.

Taulukko 3. Tuen eri muodot ja niiden sisällöt

Tämän prosessin pohjalta lasten tuen tarvetta määritellään, toteutetaan ja arvioidaan Sastamalan alueen varhaiskasvatusyksiköissä, näin siis myös yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä. Tarkempaa yksikkökohtaista tarkastelua lasten tuen toteuttamista on haastava antaa, mahdotontakin kuvata, sillä yksittäisten lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan liittyvät asiat ovat salassa pidettävää tietoa, joten voimme näitä avata vain yleisellä tasolla. Lapsen tuen tarpeet yhden yksikön sisälläkin ovat jatkuvasti muuttuva ilmiö. Toisekseen Sastamalan varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä 11 päiväkotia, 2 ryhmäperhepäiväkotia, 3 yksityistä päiväkotia, 23 perhepäivähoitajaa sekä 10 koulua, joissa järjestetään esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta. Tuen tarpeen määrittelyä, toteuttamista ja arviointia tehdään siis yhteensä 49 eri varhaiskasvatusyksikköä, joissa jokaisessa on esimerkiksi tietynlaiset oppimisympäristöt, jotka tulee myös huomioida yksittäisenkin lapsen tuen järjestelyyn liittyvissä asioissa.

Annettu talousarviota antaa taloudellisen lähtötilanteen myös tuen toteuttamiselle varhaiskasvatuksessa. Sastamalan tuen prosessien asiantuntijoina toimivat varhaiskasvatuksen erityisopettajat, joita varhaiskasvatuksessa on yhteensä 4 vakituista vakanssia. Hankerahoituksen turvin näiden neljän lisäksi on vielä yksi määräaikainen varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakanssi vuoden 2023 loppuun saakka. Talousarvio 2024-laadinnan yhteydessä esitetään vakituisten varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrän lisäämistä turvaamaan lasten tuen toteuttamisen kasvavassa palveluverkossa lakiuudistamisen vaatimuksen mukaisesti myös jatkossa.

Varhaiskasvatuksen tilanteen kehitystä ja muutoksia tarkastellaan Sastamalan kaupungissa moniammatillisesti päivittäisessä työssä. Työterveys, henkilöstöpalvelut, työsuojelu ja yhteistoimikunta, henkilöstön edustajajärjestöt sekä sivistyslautakunta ovat varhaiskasvatuksen vastuualueelle ja sivistystoimen toimialalle keskeisiä yhteistyökumppaneita, joiden kanssa varhaiskasvatuksenkin tilannekuva tulee esille. Myös kehittämiskohteet nousevat tästä moniammatillisesta ryhmästä hyvin esiin varhaiskasvatuksenkin sektorilta. Moniammatillinen työryhmä käytännössä siis toimii säännöllisesti jo tälläkin hetkellä.

Valmistelija	Varhaiskasvatuksen päällikkö Jarmo Korhonen
Esittelijä	Kasvatusjohtaja
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta antaa edellä annetun selvityksen vastauksenaan Varhaiskasvatuksen selvitys ja työryhmän perustaminen - valtuustoaloitteeseen.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisätietoja	Varhaiskasvatusjohtaja Jarmo Korhonen, puh. 040 482 1420

KHALL 12.06.2023 § 133

Valmistelija	varhaiskasvatuksen päällikkö Jarmo Korhonen
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa kaupunginvaltuustolle valmistelutekstistä ilmenevän vastauksen Jenni Jokisen 20.2.2023 jättämään valtuustoaloitteeseen. Valtuustoaloite katsotaan loppuun käsitellyksi.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisätietoja	varhaiskasvatuksen päällikkö Jarmo Korhonen, puh. 040 482 1420

KVALT 19.06.2023 § 46
110/12.07.00.00/2023

Esittelijä	Kaupunginhallitus
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa kaupunginvaltuustolle valmistelutekstistä ilmenevän vastauksen Jenni Jokisen jättämään valtuustoaloitteeseen, joka katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.